

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Ужгородський національний університет»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол Вченої Ради
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»
20.06 2023 р. № 7

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»
Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 053 Психологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Кваліфікація: доктор філософії з психології

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора ДВНЗ
«Ужгородський
національний університет»
23.06 2023 р. № 210/01-04

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«Психологія»

1. Ректор

20.06 2023 р.

Володимир СМОЛАНКА

2. Проректор з наукової роботи

20.06 2023 р.

Іван МИРОНЮК

3. Директор ЦПАКВК

15.06 2023 р.

Ірина СУХАН

4. Гарант освітньо-наукової програми

01.06 2023 р.

Уляна МИХАЙЛИШИН

5. Декан структурного підрозділу

06.06 2023 р.

Юрій ОСТАПЕЦЬ

6. Керівник робочої групи

01.06 2023 р.

Уляна МИХАЙЛИШИН

7. Начальник навчальної частини

16.06 2023 р.

Анатолій ШТИМАК

8. Завідувач відділу аспірантури

15.06 2023 р.

Наталія ДЕШКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Психологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів № 509 від 12.06.2019 та № 519 від 25.06.2020), «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 502 від 19.05.2023), Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 341 від 21.03.2022), Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646, Наказів Міністерства освіти і науки України Про затвердження Вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН № 759 від 31.05.2019 р.), Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії від 22.04.2019 р. № 533, а також Положенням Про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» про присудження ступеня доктора філософії затвердженого вченою радою протокол від 31.03.2022 № 3 р., уведеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 31.03.2022 р. № 110/01-04. Нормативні документи можуть доповнюватися або змінюватися згідно чинного законодавства.

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

1. Михайлишин Уляна Богданівна – завідувач кафедри психології ДВНЗ «УжНУ», доктор психологічних наук, професор, гарант освітньо-наукової програми.
2. Синишина Вікторія Михайлівна – професор кафедри психології ДВНЗ «УжНУ», кандидат психологічних наук, доктор педагогічних наук, доцент.
3. Корольчук Микола Степанович – професор кафедри психології Київського національного торговельно-економічного університету, доктор психологічних наук, професор.
4. Соломка Едуард Тіберійович – доцент кафедри психології ДВНЗ «УжНУ», кандидат психологічних наук, доцент.
5. Смуk Оксана Тарасівна – доцент кафедри психології ДВНЗ «УжНУ», кандидат психологічних наук, доцент.
6. Щубелка Ангеліна Миколаївна – здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

Стейкхолдери освітньо-наукової програми «Психологія»:

Бедь Віктор Васильович – президент Карпатського університету імені Августина Волишина, президент Міжнародної академії богословських наук, єпископ Мукачівський і Карпатський, керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією Православної Церкви України, доктор богословських наук, доктор юридичних наук, професор, академік.

Ганинець Павло Павлович – генеральний директор санаторію «Квітка полонини» ТОВ «Сузір'я», заслужений лікар України, почесний доктор з екології, член-кореспондент міжнародної академії освіти та науки, академік Української технологічної академії.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНЮ АПРОБАЦІЮ

Освітньо-наукова програма на здобуття освітньо-наукового ступеню: доктора філософії за спеціальністю 053 ПСИХОЛОГІЯ оцінена позитивно та рекомендована до впровадження в ДВНЗ «Ужгородський національний університет», з врахуванням отриманих рекомендацій.

Рецензенти:

1. Ковальчук Зоряна Ярославівна-завідувач кафедри теоретичної психології, доктор психологічних наук, професор Львівського державного університету внутрішніх справ
2. Гошовський Ярослав Олександрович-завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, доктор психологічних наук, професор.
3. Осьодло Василь Ілліч - начальник гуманітарного інституту Національного університету оборони України ім. Івана Черняхівського Заслужений працівник освіти України, доктор психологічних наук, професор

I. Профіль освітньо-наукової програми
«Психологія»
зі спеціальності 053 Психологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», факультет суспільних наук, кафедра психології / State University "Uzhhorod National University", Faculty of Social Sciences, Department of Psychology
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії / Doctor of Philosophy (Ph.D.) Освітня кваліфікація: доктор філософії з психології / Doctor of Philosophy in Psychology (Ph. D.) / Program Subject Area 053 Psychology
Тип програми	освітньо-наукова
Офіційна назва освітньої програми	Психологія / Psychology
Мова навчання і оцінювання	українська / Ukrainian
Обсяг освітньої програми	Термін навчання 4 роки, обсяг освітньої складової – 40 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	немає
Цикл/рівень програми	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста) Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»
Форма навчання	Очна/заочна
Термін дії освітньої програми	До наступного перегляду
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та світовий науковий освітній простір фахівця зі ступенем доктора філософії, здатного розв'язувати комплексні проблеми у науково-дослідній, науково-педагогічній та професійно-психологічній діяльності у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога, академічного лідерства, міждисциплінарності, інноваційності, гнучкості реагування на суспільні зміни, з дотриманням академічної доброчесності, у відповідності до

	Концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2015-2025 рр.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, Спеціальність: 053 – Психологія. Об’єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: набуття здатності розв’язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології. Інструменти й обладнання: психодіагностичний інструментарій, мережеві системи пошуку та обробки інформації; комп’ютерна техніка та мультимедійне обладнання; технічні засоби навчання; програми статистичної обробки та візуалізації даних.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна. Програма розрахована на оволодіння навичками організації комплексної роботи психолога-дослідника та викладача ЗВО з дотриманням усіх без виключення принципів академічної доброчесності на всіх етапах її виконання.
Фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-наукова підготовка докторів філософії спрямована на формування та розвиток професійної компетентності для науково-дослідницької, прикладної, практичної та викладацької діяльності у галузі психології на підставі психологічного розуміння та глибокого осмислення теоретичних та методологічних проблем психологічної науки, закономірностей, чинників, механізмів психічного розвитку сучасної людини на різних вікових етапах, її становлення як суб’єкта життєдіяльності, соціально-психологічних процесів у великих та малих групах;

	<p>грунтового аналізу аксіологічних векторів розвитку сучасних освітніх парадигм, закономірностей, механізмів самоактуалізації особистості та розгортання її суб'єктного потенціалу в освітньому середовищі вищої школи; осмислення і засвоєння сучасних інноваційних освітніх та психологічних технологій; формування професійно-практичних умінь застосовувати психологічні знання у сфері прикладної та практичної психології.</p> <p>Ключові слова: психологія, наукова діяльність, психологічна освіта, діяльність викладача психології, професійна етика, психологічне дослідження, психологічна допомога.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Програма побудована на аналізі і врахуванні особливостей регіонального компоненту:</p> <ul style="list-style-type: none"> -аналіз регіональних запитів ринку праці та вільних вакансій щодо працевлаштування у вищих навчальних закладах свідчить про необхідність підготовки докторів філософії з психології; -Закарпаття як багатокультурний та багатонаціональний регіон, що межує з західними країнами, є зоною підвищеної міграційної активності населення, що зумовлює психологічну напругу серед внутрішньо переміщених осіб та вимушених емігрантів до інших країн, що, в свою чергу, спричинює соціальний запит щодо психологічної допомоги даним верствам населення; -Закарпатська область є оздоровчо-рекреаційною та санаторно-курортною зоною для осіб, що постраждали від повномасштабної війни та здійснюють діяльність в умовах військового конфлікту, і мають негативні психологічні наслідки перебування в зоні бойових дій, що зумовлює соціальний запит на психологічну допомогу та актуалізацію досліджень в сфері психологічної науки і практики з опорою на проблемність та запит суспільства.
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>– Доктор філософії зі спеціальності 053 «Психологія» може виконувати професійну роботу згідно із Державним класифікатором професій ДК 003:2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2320 Викладачі середніх навчальних закладів 2445 Професіонали в галузі психології 2445.1 Наукові співробітники (психологія) Додаток А: Молодший науковий співробітник (психологія), Науковий співробітник (психологія) , Науковий співробітник-консультант (психологія) 2445.2 Психологи Додаток А: Практичний психолог, Психолог 2340 Вчителі спеціалізованих навчальних закладів

	<p>Додаток А: Консультант психолого-медико-педагогічної консультації</p> <p>1229.6 Керівники підрозділів у сфері культури, відпочинку та спорту</p> <p>Додаток А: Завідувач центральної психолого-медико-педагогічної консультації</p> <p>1229.7 Додаток А: Керівники інших основних підрозділів в інших сферах діяльності</p> <p>Завідувач психолого-медико-педагогічної консультації</p> <p>Начальник центру (психологічного забезпечення, соціально- трудової реабілітації дорослих, з надання соціальних послуг тощо)</p> <p>1210.1: Директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.);</p> <p>Начальник (завідувач) підрозділу, відділу;</p> <p>Завідувач кафедри.</p>
Подальше навчання	<p>Продовження навчання на наступному четвертому (науковому) рівні вищої освіти з підготовки докторів наук.</p> <p>Підвищення кваліфікації у ЗВО, дослідницьких установах. Стажування за кордоном, участь у міжнародних проєктах з проблем психології.</p> <p>Можливості навчання впродовж життя для розвитку і самовдосконалення в науковій та професійній сферах діяльності, а також у інших споріднених галузях наукових знань: освітні програми, дослідницькі гранти і стипендії, що містять додаткові наукові, науково-дослідні та освітні компоненти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах: студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів, навчання на основі досліджень.</p> <p>Викладання базується на забезпеченні активного навчання у напрямі формування готовності здобувачів PhD до ініціювання, розроблення та реалізації власних дослідницьких проєктів з обраної проблеми у контексті актуальних запитів психологічної науки та практики.</p> <p>Лекції та практичні заняття забезпечують формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів PhD, необхідних для орієнтації в науковій методології, побудови та реалізації самостійного наукового дослідження, розробки інноваційних засобів дослідження з врахуванням вікових особливостей розвитку сучасної людини.</p> <p>Використання елементів неформальної освіти під час вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо.</p>

	<p>Викладання здійснюється із застосуванням інноваційних, інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання «Moodle», організації комунікації на платформі Google Meet.</p> <p>Асистентська педагогічна практика проводиться після прослухання відповідного курсу лекцій, під керівництвом відповідальної особи та покликана закріпити отримані знання щодо викладацької діяльності та педагогічної майстерності.</p> <p>Мовна підготовка забезпечує здатність до використання української та іноземної мови для опису та презентації результатів досліджень та інновацій.</p> <p>Самостійна робота, самопідготовка – самоосвіта здобувачів у відповідності до програмних дисциплін, розвиває здатність до саморефлексії, саморегуляції, самоконтролю, автономності і відповідальності, а також навички роботи з інформаційними джерелами.</p> <p>Індивідуальні завдання – елементи самостійного дослідження за тематикою освітніх компонентів, науково-дослідної практики, які забезпечують умови навчання через дослідження, розвивають відповідні фахові навички та програмні компетентності.</p> <p>Наукове керівництво, консультування – робота з науковим керівником щодо визначення актуальних проблем, концепцій, методів та очікуваних результатів дослідження.</p> <p>Самостійне наукове дослідження здобувачів PhD, з використанням освітніх ресурсів та експериментальної бази університету.</p> <p>Участь у конференціях, вебінарах, симпозіумах, семінарах сприяє вмінню презентувати наукові здобутки у вітчизняній та зарубіжній професійній спільноті.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Освітня складова: Види контролю: поточний, підсумковий, самоконтроль, підсумкова атестація.</p> <p>Письмові та усні іспити і заліки, тестування, анкетування, лекції, практичні заняття, проєкти, презентації, захист звітів і практичних робіт, рефератів у якості самостійної роботи.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS) та національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Наукова складова: участь у дискусіях, круглих столах, вебінарах, тренінгах і семінарах, обговорення науково-дослідних напрацювань на наукових конференціях; щорічне наукове звітування, атестація: публічний захист наукових досягнень у формі дисертаційної роботи (проєкту).</p>

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні науково-практичні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає створення нових цілісних знань, їх переосмислення, аналіз наявних знань та формування практичних вмінь та навичок професійної діяльності.
Загальна компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності</p> <p>ЗК5. Здатність до самоменеджменту, планування і розв'язування задач власного професійного і особистісного зростання.</p> <p>ЗК6. Здатність використання у наукових дослідженнях новітніх інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК7. Здатність до володіння навичками стилістично грамотного наукового мовлення; застосування знань з іноземної мови для забезпечення ефективної професійної комунікації, підготовки апікаційних форм іноземною мовою; застосування іноземної мови в самоосвітній діяльності.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в команді, за потреби відігравати провідну роль в організації командної роботи.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p> <p>СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p>

	<p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p> <p>СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та зіставляти інформацію, отриману з різних джерел, в тому числі іншомовних, та суміжних з психологією галузей знань, з позицій різних наукових підходів.</p> <p>СК9. Здатність оперувати науковими засадами психології: теоретичними, емпіричними, історично-контекстними.</p> <p>СК10. Здатність використовувати адекватні методи ефективної взаємодії з представниками різних груп (соціальних, культурних і професійних).</p> <p>СК 11. Здатність надавати кваліфіковану психологічну допомогу в конфліктних та кризових ситуаціях.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.</p> <p>ПРН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>ПРН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>ПРН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>ПРН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.</p> <p>ПРН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.</p>

	<p>ПРН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.</p> <p>ПРН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.</p> <p>ПРН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і не фахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.</p> <p>ПРН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p> <p>ПРН11. Здійснювати пошук, аналіз та критичне оцінювання професійно важливих знань з різних джерел з використанням інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, використовувати ІКТ в експериментальній роботі, створенні інновацій, оприлюдненні результатів досліджень та у професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН12. Здійснювати психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій; визначати перспективи подальших досліджень.</p> <p>ПРН13. Бути готовим до особистісної та професійної рефлексії, автономності, ініціативності, проявів високої мотивації до фахового зростання, свідомої побудови власної освітньої траєкторії, професійної мобільності.</p> <p>ПРН 14. Володіти навичками надання професійної допомоги у різних життєвих ситуаціях.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Викладання дисциплін, що формують спеціальні (фахові) компетентності, забезпечується науково-педагогічними працівниками з науковими ступенями, які мають великий практичний та науковий досвід у відповідних галузях, вміють продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у професійній та науково-дослідницькій діяльності, мають власний досвід проведення науково-практичного дослідження, результати якого є актуальні, мають концептуальний та практичний характер у галузі психологічної науки та поширені у науковій спільноті; мають значний досвід науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі а також публікації та розробки, що використовуються в освітньому процесі при підготовці аспірантів.</p>

	<p>У підготовці фахівців беруть участь різні підрозділи ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Базова (випускова) кафедра – кафедра психології.</p>
<p>Матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Для реалізації освітньої діяльності за освітньо-науковою програмою та здійснення наукових досліджень може бути залучене за необхідності (відповідно до потреб аспірантів та потреб реалізації освітніх компонентів) будь-яке обладнання та програмне забезпечення лабораторій та аудиторний фонд усіх кафедр (кафедра психології; кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; кафедра філософії; кафедра соціології і соціальної роботи, кафедра політології і державного управління; кафедра української мови; кафедра англійської філології, кафедра німецької філології, кафедра іноземних мов, Центр соціологічних досліджень та соціальних ініціатив, які входять до складу факультету суспільних наук та інших факультетів Ужгородського національного університету, а також мультимедійні аудиторії та комп'ютерні класи. В університеті наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали та відкриті спортивні майданчики, тренажерні зали, медичний комплекс), кількість місць в гуртожитках відповідає вимогам. Доступ до програм, документів, робочих матеріалів, звітів. Використання ПК.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Інформаційне забезпечення ОНП:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний веб-сайт https://www.uzhnu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, розклади занять, сесії та іншу необхідну інформацію для організації освітньої-наукової діяльності здобувачів спеціальності 053 Психологія; - відкритий доступ до мережі Інтернет; - наукова бібліотека, читальні зали; - віртуальне навчальне середовище Moodle. <p>Для планування та проведення навчальної і дослідницької діяльності університет надає здобувачам наукового ступеня доктора філософії доступ до інформаційних ресурсів для самонавчання, планування і організації наукових досліджень з використанням інформаційних технологій, безкоштовний доступ до Internet-інструментів науковця.</p> <p>Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія забезпечена навчально-методичними матеріалами (комплексами) за всіма навчальними дисциплінами; наявними угодами із експериментальними базами, де передбачено проведення аспірантами практики зі спеціальності 053 Психологія.</p>

9 – Академічна мобільність

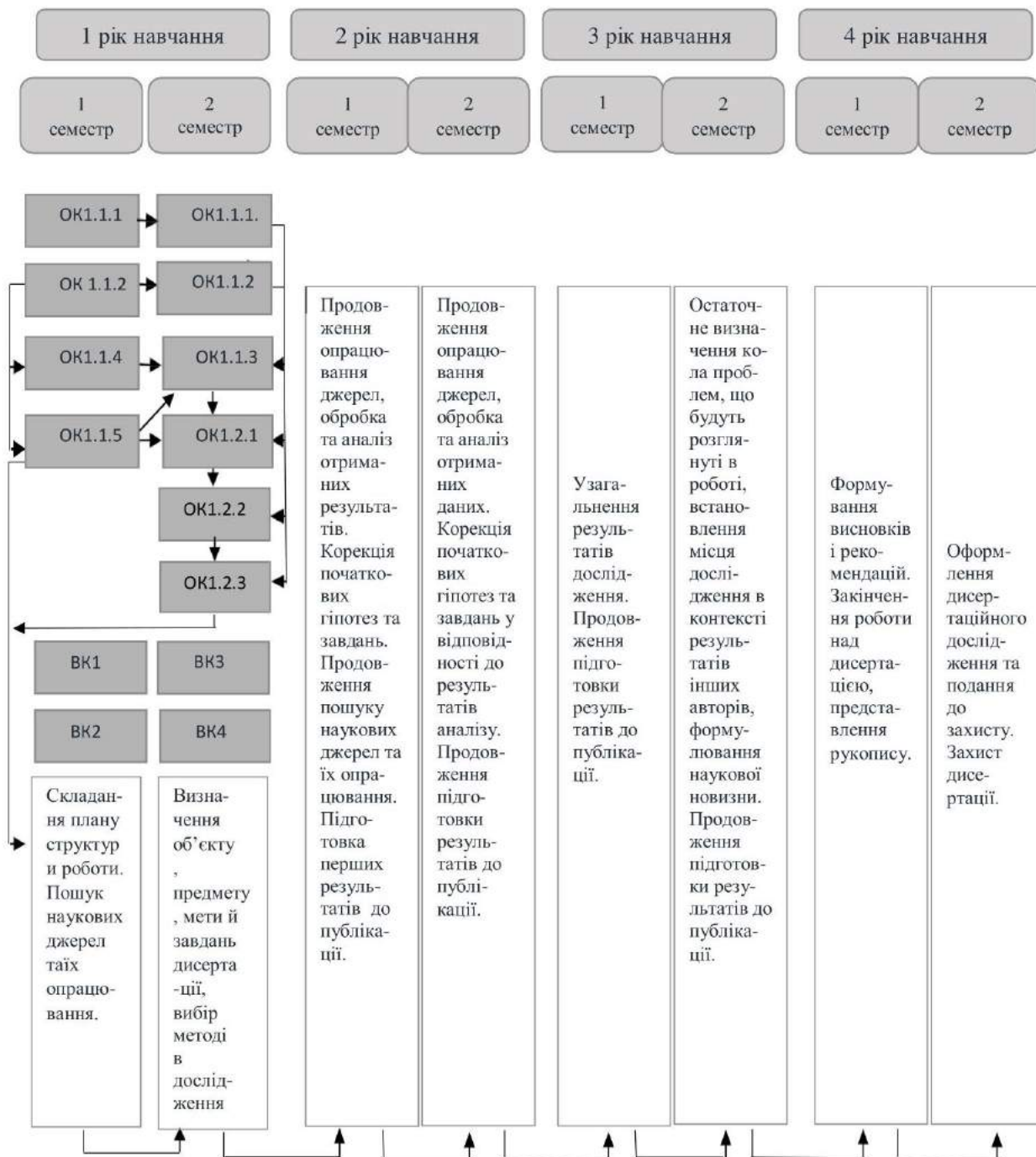
Національна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі двосторонніх або багатосторонніх угод.
Міжнародна кредитна мобільність	Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну ДВНЗ «УжНУ».
Навчання іноземних здобувачів вищої школи	Навчання іноземних здобувачів здійснюється на загальних умовах (передбачає володіння українською мовою).

II. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1.1.1	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі / Foreign Language for Communication in Academic and Educational Sphere	6	Екзамен
OK1.1.2	Філософія науки / Philosophy of Science	4	Залік, екзамен
OK1.1.3	Презентація наукових результатів та управління науковими проектами / Presentation of Scientific Findings and Research Project Management	3	Залік
OK1.1.4	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять / Innovations In Modern Pedagogy And Classroom Management	3	Залік
OK1.1.5	Сучасні інформаційні технології / Modern Information and Communication Technologies	3	Екзамен
Загальний обсяг		19 кредитів ЄКТС	
Обов'язкові компоненти ОП. Цикл професійної підготовки			
OK1.2.1	Психологія професійної діяльності / Psychology of Professional Activity	3	Екзамен
OK1.2.2	Психологічна допомога в умовах кризових викликів сучасності / Psychological Assistance in the Conditions of Modern Crisis Challenges	3	Залік
OK1.2.3	Асистентська практика / Assistant Teaching Practice	3	Диф.залік
Загальний обсяг		9 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг обов'язкових (нормативних) компонент		28 кредитів ЄКТС	
Вибірковий компонент ОП			
Дисципліни вільного вибору аспіранта			
ВК1	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	3	Залік
ВК2	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	3	Екзамен
ВК3	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	3	Залік
ВК4	Вибіркова дисципліна із кафедрального каталогу	3	Екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонентів		12 кредитів ЄКТС	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		40 кредитів ЄКТС	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.</p> <p>Атестація завершується ухваленням разової спеціалізованої вченої ради рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі психології в результаті успішного виконання здобувачем цієї освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією МОН України рішення ради.</p> <p>Дисертація, за результатами захисту якої радою прийнято рішення про відмову в присудженні ступеня доктора філософії, може бути подана до захисту повторно після доопрацювання не раніше ніж через один рік з дня прийняття такого рішення.</p> <p>Здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія передбачає набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Основні результати дисертаційного дослідження повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії від 12.01.2022 р. №44:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту); 2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором); 3) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов. <p>Стаття у виданні, віднесеному до першого - третього квантилів</p>
--	--

	<p>(Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, порівнюється до двох наукових публікацій.</p> <p>Належність наукового видання до першого - третього квартилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.</p> <p>Статті зараховуються за темою дисертації за умови обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків, а також опублікування не більше ніж однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання. Статті, опубліковані за темою дисертації зараховуються лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесену до державної таємниці, або інформацію для службового користування.</p> <p>Основні результати дисертаційного дослідження мають також бути апробовані на міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, конгресах, симпозіумах, семінарах, круглих столах.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>1) Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Дисертація здобувача ступеня доктора філософії – кваліфікаційна наукова робота, яка виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, містить наукові результати проведених ним досліджень готується державною або англійською мовою у вигляді спеціально підготовленої наукової праці на правах рукопису в твердій або м'якій палітурці та в електронній формі.</p> <p>2) Для ознайомлення з результатами дисертаційних досліджень, кваліфікаційна робота подається на відповідну кафедру, факультет та в Центр підготовки та атестації кадрів вищої кваліфікації ДВНЗ «УжНУ».</p> <p>3) Дисертація оформляється відповідно до правил затверджених чинним законодавством:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обсяг дисертації вираховується авторськими аркушами основного тексту та становить 6,5 – 7,5 авторських аркушів (згідно пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії

та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44). До загального обсягу дисертації не включаються таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: **шрифт** – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt.

- Дисертацію друкують на одному або на двох (за бажанням) боках аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкового **інтервалу**.

- Кегель – мітел (14 типографських пунктів). Допускається підготовка дисертаційної роботи в форматі LaTeX з відповідним стильовим оформленням.

- Текст дисертації необхідно друкувати, залишаючи **поля** таких розмірів: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

4) Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертація має бути розміщена на сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у форматі PDF/A з накладанням текстового шару з накладеним електронним підписом здобувача.

5) Дисертація повинна мати такі основні структурні елементи: титульний аркуш; анотація; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); основна частина; список використаних джерел; додатки (Наказ МОН України Про затвердження вимог до оформлення дисертації від 12.01.2017 р. № 40).

Титульний аркуш оформлюється відповідно Додатку 1 Вимог до оформлення дисертації (пункт 1 розділу III) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/52/f465001n121.doc>)

В **анотації** дисертації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення.

Обсяг анотації складає 0.2 – 0.3 авторських аркушів.

В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва дисертації; вид дисертації та науковий ступінь, на який претендує здобувач; спеціальність (шифр і назва; галузь знань); найменування вищого навчального закладу, у спеціалізованій вченій раді в якій відбудеться захист; місто, рік.

Анотація може подаватися також третьою мовою, пов'язаною з предметом дослідження.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова відповідною

мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту наукової праці, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти.

Після ключових слів наводиться список публікацій здобувача за темою дисертації. Вказуються наукові праці в такій послідовності, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; які додатково відображають наукові результати дисертації.

У **вступі** подається загальна характеристика дисертації, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження; мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження; наукова новизна отриманих результатів; особистий внесок здобувача; апробація матеріалів дисертації; структура та обсяг дисертації.

За наявності у вступі можуть також вказуватися: зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; практичне значення отриманих результатів.

У **розділах дисертації** має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача наукового ступеня, зроблено посилання на всі наукові праці здобувача, наведені в анотації. Список цих праць має також міститися у списку використаних джерел. Обсяг розділів, що присвячені огляду та аналізу літератури, становлять 10-20% від основного тексту дисертації.

У **висновках** викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати дисертації, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою дисертації.

За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел формується здобувачем наукового ступеня за його вибором (опціонально – в кінці кожного розділу основної частини дисертації) одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій (Додаток 3 Вимог до

оформлення дисертації (пункт 11 розділу III <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99>).

До **додатків** може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; протоколи та акти випробувань, впровадження, листи підтримки результатів дисертаційної роботи; інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами дисертації, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання дисертації; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.

Обов'язковим додатком до дисертації є список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію результатів дисертації (ззначаються назви конференції, конгресу, симпозіуму, семінару, школи, місце та дата проведення, форма участі).

Додатки можуть бути надані у вигляді окремої частини (том, книга).

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ІК	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11
OK.1.1.1	+		+	+	+			+			+	+	+	+	+		+			
OK.1.1.2	+	+		+						+	+	+	+	+		+				
OK.1.1.3	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+				
OK.1.1.4	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+	
OK.1.1.5	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+				
OK.1.2.1	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
OK.1.2.2	+	+	+	+	+				+	+	+			+	+		+		+	+
OK.1.2.3	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+		+	+	+	

**V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12	ПРН13	ПРН14
ОК.1.1.1				+					+				+	
ОК.1.1.2		+				+							+	
ОК.1.1.3				+		+	+		+					
ОК.1.1.4	+	+		+		+		+		+			+	
ОК.1.1.5	+	+		+	+				+	+	+			
ОК.1.2.1		+		+	+			+						
ОК.1.2.2			+	+									+	+
ОК.1.2.3		+						+		+			+	